

Fornybar energi og IPR

Praktiske observasjoner og strategiske betraktninger

Advokat Eirik Raanes (H)
Advokat Camilla Vislie (H)

24. november 2019

Fornybar energi og IPR

- Er det særegenheter ved livsområdet som kan foranledige tilpasninger av den praktisk-juridiske tilnærmingen?
- Den tekniske, kommersielle og regulatoriske konteksten
- Mulige problemstillinger

Bilde fjernet

Livsområdet

Mye fornybart er ikke så nytt

- Francisturbinen (SNL) - James B Francis i 1849
- + 95 % virkningsgrad
- Peltonturbind (SNL) - Lester Allan Pelton i 1870-årene
- + 92 % virkningsgrad

Bilde fjernet

Bilde fjernet

Det gamle kan/må forbedres

- Hvordan skal verden lagre og transportere all denne strømmen? (Statnett/TU)

Bilde fjernet

Bilde fjernet

Noe bygger videre på noe kjent

Bilde fjernet

Og noe kan redde verden ...

- Thoriumreaktor (SNL)
- Fusjonsenergi (tung hydrogen fra havvann)

Bilde fjernet

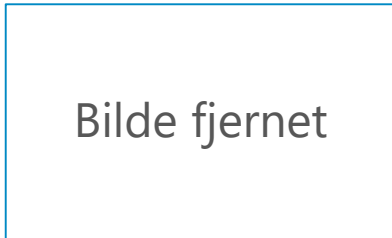
Bilde fjernet

Karakteristika med betydning for den praktiske rettslige tilnærmingen

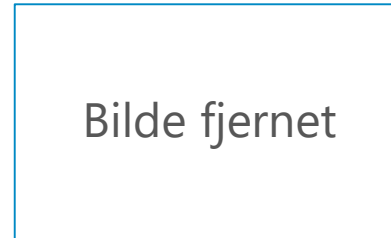
- Risiko
 - Teknisk risiko – vil det virke og når?
 - Kommersiell risiko: Vil det lønne seg og når?
 - Kapitalbehov, hvor mye og hvor lenge?
 - Regulatorisk risiko, jfr vindparkene
- Kapitalkilder:
 - Industriell kapital?
 - Venturekapital?
 - Offentlig forskningsinnsats – er noe for stort for de private?
 - Offentlige støtteordninger
 - Offentlige insentivordninger/offentlig markedsstimulering
- Aktørene
 - Etablerte store (vann, vind og sol)
 - De store som skal "omstille seg"
 - Start-ups
 - Forskningsmiljøene
 - Leverandørindustri som i olje og gass?
- Offentlige bidrag/regulering

Risiko og kapital

- (E24)

- NELs kursutvikling YTD, inkl 10. juni 2019 (ose.no)

Betydning for IPR-strategi?

Er patentering egnet?

- Offentlige støtteordninger; Rimelig at noen får enerett?
- Vil offentlige bidragsytere sette begrensninger i adgangen til eksklusivitet?
- Konsortier med offentlig deltakelse og Joint Industry Projects
 - Hvem skal eie hva?
 - Kompliserte avtalereguleringer?
 - Konkurranserettslige begrensninger?
- Langt til lønnsomhet – beskyttelsen utløpt/betydelige redusert før avkastningen kommer?
- "First mover" før området blir tett befolket?
- Patentmyndighetenes kompetanse

Bilde fjernet

Beskyttelse som forretningshemmeligheter egnet?

- Den "vanlige vurderingen"
- Kan teknikken utøves uten å åpenbare den for omverdenen?
- Mindre egnet som grunnlag for lisensiering
- Mindre egnet for å skaffe kapital – investorer liker (å telle) patenter

Big Data og AI

- Sentralt f eks i vindkraft; simuleringer, parkdesign, maskindesign osv
- Data i seg selv verdifullt;
 - eierskap,
 - kompliserte vedlikeholds- og driftskontrakter osv
- Hvem har rettigheter til frembringelser av AI, kan det beskyttes osv?

Vil det lede til en åpnere innovasjonskultur?

- Pro:
 - Høy fart
 - Parallele utviklingsløp
 - Offentlige/overnasjonale aktører
 - Behov for nye standarder
- Con:
 - Massive investeringer med forventning om avkastning
 - Generell motvilje i etablerte industrier
 - En underskog av leverandørindustri i skarp konkurranse
 - Innslag av "venture-tenking": 1 av 100 er godt nok hvis den ene er *min* enhjørning

Nye/andre avtalereguleringer?

Konsortier med offentlige deltakere

- Vil offentlige deltakere stille strengere krav her enn ellers?
- Krav om større grad av åpenhet og fri (vitenskapelig) bruk?
- Krav om utnyttelse og avtalte "tvangslisenser" ved ikke-bruk?

JIP

- Vil kreve store og sammensatte samarbeidsprosjekter
- Krevende avtalereguleringer, av:
 - "Background IP"?
 - Oppstyking av eiendomsrett til prosjektresultat?
 - Indre avhengighet mellom deltakerne: Kompliserte tilbake-/og krysslisenser for å sikre utnyttelse selv om en aktør skulle falle fra?
 - Avveining av eksklusivitet vs FTO

Begrensning eller bidrag til teknologiutvikling og kommersialisering?

- Enerett er i mange tilfeller nødvendig for å sikre den første investeringen i innovasjonen
- Fastlåste immaterialrettslige posisjoner kan hemme videreutvikling og teknologioverføring
- Hva er riktig avtaleregulering?
- Behov for tilpasning av "standardvilkår" i lisensavtaler

- Immaterialretten er bare ett av mange elementer som kan påvirke innovasjonsutviklingen
 - investeringer, infrastruktur og kompetanse har større innflytelse på det innovative økosystemet

- Hvor viktig er IPR for utvikling av fornybar energi?
 - Solenergi vs. farmasøytisk industri

Lisensavtaler

- Konteksten
 - Mange parter, multinasjonale selskaper, flere jurisdiksjoner
 - Like konkurranseforhold en suksessfaktor
- Lisensavtalen
 - Lisensens omfang
 - Background IPR
 - Konfidensialitetsklausuler
 - Foreground IPR
 - Retten til videreutvikling/forbedringer
 - Retten til å utnytte prosjektresultater
 - Tilbake- og krysslisensiering

Takk for oppmerksomheten

Eirik W Raanes

Partner
Advokat (H)

T +47 23 11 14 14 M +47 95 07 83 71 era@thommessen.no

Camilla Vislie

Partner
Advokat (H)

T +47 23 11 11 78 M +47 99 26 91 42 cav@thommessen.no